

*Ольга Баніт, м. Київ
Малгожата Франц, м. Лодзь, Польща*

КОРПОРАТИВНА ОСВІТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ МИСТЕЦЬКИХ ЗВО

В умовах неперервної освіти для науково-педагогічних працівників мистецьких закладів освіти актуальною постає необхідність систематичного поповнення знань та вдосконалення професійної компетентності. Згідно з законодавчими та нормативно-правовими актами підвищення кваліфікації має відбуватися щорічно упродовж міжтестастаційного періоду.

Наразі більшість закладів вищої освіти мають власні структурні підрозділи, що займаються підвищенням кваліфікації своїх співробітників. Вони називаються по-різному. Так, наприклад, у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв функціонує Центр неперервної культурно-мистецької освіти, де проводиться підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів за галузями знань 0201 Культура та 0202 Мистецтво [2]. Харківська державна академія культури має Центр безперервної освіти, що пропонує численні програми стажування для викладачів мистецьких дисциплін за спеціальностями: культурологія; інформаційна, бібліотечна та архівна справа; музеєзнавство, пам'яткознавство; сценічне мистецтво; хореографія; аудіовізуальне мистецтво та виробництво; музичне мистецтво тощо [6]. В Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова є Навчально-науковий інститут перепідготовки та підвищення кваліфікації, де серед програм підвищення кваліфікації пропонуються напрями: музичне мистецтво, хореографічне мистецтво, вокальне мистецтво [5].

Подібні програми підвищення кваліфікації розроблені в Тернопільському національному педагогічному університеті імені

Володимира Гнатюка, Рівненському державному гуманітарному університеті, Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М. Коцюбинського та ін. [3].

Аналіз програм для підвищення кваліфікації викладачів мистецьких дисциплін можна провести на прикладі Центру неперервної культурно-мистецької освіти Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв, оскільки вони є у відкритому доступі [4]. Цей структурний підрозділ пропонує близько 40 різноманітних програм, серед яких цікавими для викладачів мистецьких дисциплін можуть бути: «Впровадження інноваційних технологій в освітню діяльність закладів мистецької освіти», «Удосконалення методики викладання фахових дисциплін в закладах мистецької освіти», «Підготовка викладачів для художніх шкіл на основі сучасного змісту музично-теоретичних дисциплін та вимог типових навчальних програм», «Методики викладання музичних дисциплін», «Культурно-мистецькі практики як інструмент відновлення ментального здоров'я: вітчизняний та європейський досвід», «Актуальні проблеми роботи музеїв на сучасному етапі» та ін.

Зміст програм спрямований на вдосконалення методики викладання мистецьких дисциплін, на налагодження комунікації між учасниками освітнього процесу, на оволодіння науково-педагогічними працівниками навичками використання інноваційних технологій. Навчання за такими програмами дає можливість зрозуміти суб'єкт-суб'єктний характер взаємостосунків між науково-педагогічними працівниками та студентами; застосовувати демократичний, діалогічний, рефлексивний стиль комунікативної взаємодії; упроваджувати колективні й групові форми організації освітнього процесу; дослідницькі, пошукові, проблемні, евристичні форми й методи навчання тощо. Загалом ці програми передбачають новаторські зміни в соціальному середовищі й зорієнтовані на розвиток творчих здібностей, формування готовності особистості до

змін, до планування кар'єри й подальшої неперервної освіти, а також здатності до співробітництва з іншими людьми та інституціями.

Підвищення кваліфікації у межах ЗВО можна назвати корпоративною освітою, оскільки цей процес передбачає розвиток людського капіталу за допомогою сукупності структурних підрозділів та освітніх програм закладу, які у своїй взаємодії та єдності забезпечують потреби у висококваліфікованих кадрах [1]. Водночас у Законі України «Про освіту» мова йде про право на «вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації і перепідготовку педагогічних працівників» (ст. 54). Тому крім ЗВО, науково-педагогічні працівники мистецьких закладів освіти можуть підвищувати кваліфікацію в інших закладах чи установах з інших спеціальностей або видів діяльності, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю (педагогіка, психологія, інформаційно-комп'ютерні технології, управління часом, робота з дітьми з особливими потребами тощо).

Серед таких закладів варто звернути увагу на пропозицію Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України [7]. Комплексна програма підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів освіти включає модуль «Педагогіка мистецтва». Разом з тим, у межах цієї програми слухачі мають можливість удосконалити психолого-педагогічну та андрагогічну компетентність.

Підсумовуючи, зазначимо, що розвиток професійної компетентності є неодмінною умовою й обов'язковою складовою професіоналізації науково-педагогічних працівників. Вони можуть удосконалювати професійну компетентність як у межах корпоративної освіти в Україні, так і за кордоном. Перспективу подальших досліджень вбачаємо в дослідженні можливостей підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників за кордоном.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баніт, О.В. (2023) Нові формати корпоративного навчання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Актуальні проблеми в системі освіти: загальноосвітній заклад середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти, 1 (3), 164-170. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737458/>
2. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Офіційний сайт. (2024). URL: <https://nakkkim.edu.ua/instituti/institut-publichnogo-upravlinnya-ta-kadrovoji-politiki>
3. Підвищення професійної компетентності. (2020). URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/pidvyshhennya-profesijnoyi-kompetentnosti/>
4. Програми підвищення кваліфікації. Офіційний сайт Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <https://nakkkim.edu.ua/instituti/institut-publichnogo-upravlinnya-ta-kadrovoji-politiki/prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii>
5. Український державний університет імені Михайла Драгоманова. Офіційний сайт. (2024).). URL: <http://surl.li/prujk>
6. Харківська державна академія культури. Офіційний сайт. (2024). URL: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/cbo/cbo_s.html
7. Центр підвищення кваліфікації. Офіційний сайт ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України. (2024). URL: <https://ipoodhab.com/advanced-training-centre>